

Obama

Terwijl Zuid-Nederland zijn bevrijding - precies zeventig jaar geleden - door de Amerikanen herdenkt, kondigt president Obama een nieuwe oorlog tegen terrorisme aan. De terreurbeweging Islamitische Staat zou een bedreiging van de 'nationale veiligheid' van de Verenigde Staten zijn. Met bombardementen in Irak en misschien Syrië, en militaire steun aan gematigde rebellen moet IS weggevaagd worden.

Arme Obama. Bij zijn verkiezing in 2009 gold hij als vredesduif die snel een einde zou maken aan de oorlogen, die havik George W. Bush in onder meer Irak was begonnen. Nu dreigt hij onder druk van de publieke opinie, beïnvloed door de onthoofdingen van twee landgenoten, dezelfde fouten als zijn voorganger te begaan. Met de gruwelijke moord, zaterdag, op de Brit David Haines dienden de extremisten Obama gelijk van repliek.

Een tweede oorlog tegen terreur is exact waar IS op uit is. Meer bemoedigen van de VS met de regio vergroot de verdeeldheid tussen sjieten, soennieten, Koerden enzovoort. Al zijn de executies van westerlingen nog zo bruut, IS vormt geen directe bedreiging voor onze veiligheid. Het Midden-Oosten moet zich, na het verjagen van Saddam Hussein uit Irak en de burgeroorlog in Syrië, opnieuw uitvinden. Dat moet men zelf doen, niet wij uit het Westen.

Binnenland

Weer Louis d'Or voor Derwig

Amsterdam * Jacob Derwig wint voor de tweede keer de Louis d'Or, de jaarlijkse toneelprijs voor beste Nederlandse acteur. Hij krijgt de prijs voor zijn rol in 'Who's Afraid of Virginia Woolf' van Toneelschuur Producties. Derwig won de belangrijkste toneelprijs eerder in 2011. Abke Haring won de Theo d'Or, de prijs voor beste Nederlandse actrice. Zij werd geëerd voor haar rol in 'Hamlet vs Hamlet' van Toneelgroep Amsterdam.

Derwig (r.) en Haring FOTO ANP

Vondst anjelierkoraal in Noordzee

Annemieke van Dongen

Noordzee * Druipend worden de duikers zaterdag om beurten aan boord van het expeditiechip gehesen. Tientallen duiken hebben ze in tien dagen naar scheepswrakken op de zeebodem gemaakt. Met een plof vallen twee oude postzakken op het dek. De zilte lucht verraadt dat er niet alleen netten in zitten die bij het wrak zijn opgeruimd. In de visnetten zitten dertjes verstrikt. Zeesterren, zeeanjelieren, een grote roze krab. Ze schetsen een beeld van de rijkdom die dertig meter dieper te zien is. De stichting Duik de Noordzee Schoon en het Wereld Natuur Fonds wilden met de expeditie die onderwaterwereld beter in kaart te brengen. Zij willen politiek en publiek laten zien dat de Noordzee meer is dan een grote bak modderig water vol schepen, windmolens en boorplatforms. „De Noordzee is ook het grootste natuurgebied van Nederland”, zegt oceanendeskundige Chris van Assen van het WNF. „We weten meer van de maan dan van onze zeeën, terwijl de helft van alle zuurstof die we inademen door de oceanen wordt geproduceerd. Daar moeten we zuinig op zijn.”

Uitgestorven

De resultaten van de expeditie stemmen niet negatief. Zo ontdekten de biologen op de Doggersbank anjelierkoraal. Dat die harde koraalsoort midden op de Noordzee voorkomt, was niet bekend. Ook troffen ze er zandkokerwormen aan, waarvan ze dachten dat die er uitgestorven waren. Goed nieuws, omdat die wormpjes net als koralen harde riffen vormen. Een teken dat natuurlijke riffen met goede bescherming kunnen terugkeren in de Noordzee, denkt bioloog Wouter Lengkeek. „De zeebodem is nu een kale zandwoestijn. Vroeger was een derde bedekt met oesterbanken, stenen en kiezels. Zulke riffen trekken planten en dieren aan en bieden veilige schuilplaatsen. Ze zijn de kraamkamers, de motoren van de Noordzee.” Die functie wordt nu vooral vervuld door de 13.000 wrakken op de zeebodem. Zeventien wrakken

Duikers staan klaar om in de Noordzee onderzoek te doen bij een scheepswrak. Bij dat onderzoek werd onder meer het

hebben de duikers tijdens hun expeditie ontdaan van vissersnetten waar dieren in verstrikt raken. Want ook vissers weten dat rond

wrakken de meeste vis zit. De zware sleepnetten waarmee zij de bodem omploegen, vormen volgens het WNF de grootste bedreiging

van het zeeleven. „60 procent van de oorspronkelijke biodiversiteit is al uit de Noordzee verdwenen”, zegt Van Assen. Ze wijst erop

Aangifte tegen Opstelten

Den Haag * Zes oud-gevangenisdirecteuren hebben aangifte gedaan tegen minister Opstelten van justitie. Ze vinden dat hij zich schuldig heeft gemaakt aan een ambtsmisdrif. Opstelten heeft het onderzoek naar aangiften tegen oud-topambtenaar Joris Demmink niet voortvarend aangepakt, maar juist met opzet vertraagd, stellen de zes. De zaak tegen Demmink draait om de aangifte van twee Turkse mannen. Ze zeggen in de jaren negentig door de oud-secretaris-generaal van justitie te zijn misbruikt. „Het was niks, het is niks en het zal niks worden”, zei Opstelten eerder over de zaak.

'Onvruchtbaar door gifverf'

Utrecht * De camouflageverf die de giftige stof chroom-6 bevat is niet alleen kankerwekkend, maar kan ook de vruchtbaarheid aantasten en afwijkingen in het DNA en in dat van het nageslacht veroorzaken. Dat zei toxicoloog aan de Universiteit Utrecht Martin van den Berg in 'Eenvandaag'. Werknemers van defensie hebben tot eind jaren negentig onbeschermd met de giftige verf gewerkt. Volgens Van den Berg heeft chroom-6 mogelijk invloed op de kwaliteit van het sperma van de medewerkers. Onderzoek in India onder metaalarbeiders die vrijwel onbeschermd met chroom-6 werkten zou dat uitwijzen.

'Rapport MH 17 traag'

Van onze verslaggever

Moskou * De Russische minister Lavrov van buitenlandse zaken heeft kritiek op het rapport met de eerste bevindingen over de vliegtuigcrash in Oekraïne. Onderzoekers hebben het onderzoek 'langzaam en op hun gemak' uitgevoerd. Ook vindt Lavrov de toon van Nederland 'gelaten'. „Het rapport verbaasde me omdat

de toon ietwat gelaten is, ondanks de heksenketel die ontstond na deze tragedie”, zei de minister zaterdag, aldus het Russische persbureau Ria Novosti. „Er wordt niet geëist dat de experts hun werk op de plek van de ramp hervatten. Er waren geen pogingen om daarheen te gaan om de wrakstukken te verzamelen en te zien hoe het hele vliegtuig er uitzag.” Lavrov vindt bovendien dat het rap-

port geen antwoord geeft op vragen van het Russische ministerie van defensie. Rusland zal daarom weer vragen stellen. Lavrov hoopt dat de waarheid uiteindelijk komt boven drijven, maar dat 'is niet afhankelijk van mij'.

Doorboord

De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) presenteerde afgelopen dinsdag een rapport over de eerste be-

vingingen over de oorzaak van de vliegcrash. Daarin werd geconcludeerd dat de Boeing 777 van Malaysia Airlines waarschijnlijk is doorboord 'door een groot aantal objecten'. De onderzoekers van de OVV hebben nog niet op de plaats van de ramp onderzoek kunnen doen door de gevaarlijke situatie daar. De crashsite ligt in het strijdgebied van Oekraïense troepen die vechten tegen Russisch gezinde separatisten.

Prinsjesprijs naar David van Dam voor mooiste politieke foto 2013

Den Haag * De mooiste politieke foto van het afgelopen jaar is gemaakt door David van Dam. Hij fotografeerde minister Plasterk (Binnenlandse Zaken) na een lang debat over Amerikaanse afuisterpraktijken, op de achterbank van zijn dienstauto wachtend op de rit naar huis. Daarmee won Van Dam zaterdag de Prinsjesfotoprijs. De jury

noemde de foto 'een veelzeggend moment als ontknoping van een typisch Haags - want langdurig - debat'. Van Dam kreeg een oorkonde en 2500 euro. De Prinsjesfotoprijs wordt toegekend in de aanloop naar Prinsjesdag, morgen.

David van Dam bij zijn bekroonde foto van Plasterk. FOTO ANP/REMKO DE WAAL

Algemeen **5**

Binnenland

biedt hoop

Staatloze krijgt 'eindelijk' kans

Van onze verslaggever

Den Haag * Nederland gaat een betere manier verzinnen om vast te stellen of iemand staatloos is. Nu moeten mensen die geen nationaliteit hebben dat nog aantonen met documenten die ze juist vanwege die staatloosheid vaak niet hebben, zoals een geboortebewijs of paspoort. Dat leidt vaak tot lange, ingewikkelde procedures.

Staatssecretaris Teeven (Asiel) wil met een nieuwe procedure komen om die staatloosheid vast te stellen. Andere Europese landen hebben zo'n procedure al jaren.

Een staatloze is iemand die door geen enkele staat als onderdaan wordt beschouwd. Er wonen in Nederland officieel tweeduizend mensen die al hebben kunnen aantonen dat ze geen nationaliteit bezitten.

Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om mensen uit de voormalige Sovjet-Unie of om Palestijnen die nooit in Israël of Palestina hebben gewoond. Wereldwijd zijn er tien miljoen mensen zonder nationaliteit. 80.000 mensen staan in Nederland ingeschreven met 'nationaliteit onbekend', maar dat wil niet per se zeggen dat ze die ook niet hebben. Onder hen zijn veel ongedocumenteerde asielzoekers.

Het besluit van Teeven komt kort voor de start van een symposium over staatloosheid, vandaag in Den Haag. Organisator is de UNHCR. Die VN-organisatie riep Nederland jaren geleden al op eindelijk eens een goede procedure op te stellen. „Als zwerfhonden leven we”, zeiden Igor en Galina Skrijevski uit Apeldoorn vorig jaar. Aan die situatie is een jaar later nog niets veranderd.

Verenigde Naties wijzen Nederland al jaren op gemis

Het echtpaar vluchtte in 1990 vanuit de toenmalige Sovjet-Unie naar de VS. Na zeventien jaar werden op het vliegtuig gezet naar hun geboorteplaats Donetsk (thans Oekraïne). Oekraïne weigerde de voormalige Sovjetburgers en zette hen op het vliegtuig terug naar Schiphol, waar ze op de heenreis een tussenstop hadden gehad. Sinds die tijd leven ze in Nederland: in asielzoekerscentra, op straat of bij kennissen. „We leven in een nachtmerrie.”

'Gezinscoach bij zorgkind'

Van onze verslaggever

Utrecht * Ouders met een kind dat heel veel zorg nodig heeft, moeten een gezinscoach krijgen om de stress die die situatie met zich meebrengt, te verminderen. Dat bepleit het Nederlands Jeugdinstituut na een peiling onder zulke ouders. In de honderd ondervraagde 'zorggezinnen' was bij 59 procent sprake van een overwerkte ouder of een ouder met een burn-out. Driekwart van de ouders is minder gaan werken vanwege de extra ondersteuning die hun kind met bijvoorbeeld een handicap, stoornis of ziekte nodig heeft. Een deel krijgt relatieproblemen.

Stoet Veel kijkers optocht Market Garden

Eindhoven * Onder grote belangstelling trekt een stoet van honderden historische militaire voertuigen Eindhoven binnen. De intocht gisteren was onderdeel van de herdenking van operatie Market Garden in 1944. De organisatie schat dat er zeker 200.000 mensen langs de route van Valkenswaard naar Veghel stonden. Het publiek reageerde enthousiast bij de doortocht. De grote drukte heeft niet tot problemen geleid.

FOTO NOVUM/MICHEL UTRECHT

anjelierkoraal gevonden (inzet).

FOTO ANP/WNF/MARTEN VAN DUIL

dat biologen tijdens de expeditie ook veel soorten niet zijn tegengekomen die ze wel hadden gehoopt te zien. „Hoewel de regering zeere-

servaten heeft aangewezen, zijn in de praktijk alleen enkele plekken langs de kust beschermd tegen visserij.”

Meerderheid vreest negatieve gevolgen van miljoenennota

Den Haag * Een meerderheid van de Nederlanders vreest dat de tot dusver gelekte plannen uit de miljoenennota negatief voor de eigen situatie uitpakken. Slechts elf procent van de ondervraagden verwacht dat de voornemens voor onder meer belastingen en zorgverzekeringen in hun geval positief uitpakken, concludeert opiniepeiler Maurice de Hond. Een meerderheid van 54 procent

verwacht een negatieve uitwerking en een kwart verwacht dat de plannen geen merkbaar effect zullen hebben op de eigen koopkracht. De rest, tien procent, weet het niet. Als wordt gevraagd naar de ontwikkeling van de eigen koopkracht over volgend jaar, waarbij bijvoorbeeld een salarisstijging ook mee kan spelen, zijn mensen wel iets positiever. Dan verwacht twee procent een duidelijke toename van de eigen koop-

kracht. Nog eens 21 procent denkt volgend jaar iets meer te besteden te hebben. Een kwart verwacht geen verandering. Vijf procent weet het niet en de rest is negatief. In het uitgelekte voorwoord van de miljoenennota schrijft minister Dijsselbloem van financiën dat de economie voorzichtig herstelt, maar dat nog niet alle burgers en bedrijven dat volgend jaar al terugzien in hun portemonnee.